

Nro. 1

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDÉLMÉBŐL.

*Indult Bétsből, Kedden Februariusnak 8 ik napján
1803 ik esztendőben.*

B é t s.

A szenvedő emberiségnek könnyeségére itten, néhai ditsőfféges emlékezetű II. József Császár és Király által fundáltatott Szegények Inffitutumának Directoriuma, a' múlt militaris esztendőnek eltelése után, ki nyomtattatta, és a' Publicummal is közlötte azon Inffitutum jövedelméről való számadását, mellyből mind azt, mind azoknak a' szegényeknek számát meg lehet itilni, a' kik azon közönséges jótéteményben részesekké tetettek. Ezen közönségessé tétetődött számadásnál fogva, 1801-ik esztendő November havának 1-ső napjától fogva, 1802-ik esztendő October havának utolsó napjáig, külömbkülömbféle titulusok alatt, mind öszve

147228 forint 's 17 krajtzár ment azon Institutum kasszájába bé, melly azt ezt meg előzőtt militaris esztendőben meg maradt summával 152711 for. 's 50 kr. szaporodott. Ezen summából, 6009 institutumbéli szegényeknek 130041 for. 's 15 kr. 's egyéb szükölködő szegényeknek 's szerentséltelneknek 15673 for. 's 51 kr. osztatott ki. Ömön maga Császár Ő Felsége 4000, Sax-Tefséni herczeg Albert pedig 2300 forintokat ajándékoztak 1801 ik esztendőben ezen szegények Institutumának, mellynek valóságos töke pénze 667297 forintra, 's 31 krajtzárra megyen a' jelenvaló időben.

Az ide való Császári udvartól bizonyos biztatást vett a' Würtembergi herczeg a' felől, hogy ő a' Vál. Fejedelemségi méltótlágot tsalhatatlanúl el fogja érni. — Fő Tálnokmester Landgróf *Fürstemberget* az arany gyapjas vitézi Rendnek tagjává tenni méltóztatott Császár ő Fellege.

A' Teutonicus, avagy Német vitézi Rendnek nagy mestere Károly Kir. fő herczeg, gyüllést fog e' folyó héten az itt lévő Német vitézekkel tartani, mellyben Ausztriai fő herczeg Ferdinándot, a' vólt Majlandi herczegnek 's Lombardiai Kapitánynak igen kedves fiát, egy szép Magy. Huszár Regementnek tulajdonosát, azon vitézi Rendbe felvenni fogja.

A' közelebb múlt két hét alatt, egyetlen egy nap sem múlt el, a' mellyen igen sok hó ne esett volna 's ez által mind itt, mind a' körül belől fekvő vidékeken annyira meg nevedett, hogy sok helyen három, négy, 's több lábnyomra nevedett a' hónap magassága, melly által a' terhes szekereknek utazása vagy igen meg nehezitetett, vagy egészen meg akadályoztatott. Az ország ut

ja mellett lévő vendégfogadók dugva vannak az illy szekerekkel.

Német Ország.

A' múlt Januarius hónapjában két nagy Tudóst veltett el a' Prussziai Kir. Status, úgymint Hálai Professor *Sprengel Matyást* és Berlii orvos Doktor *Hercz Markot*, a' kik közzül az elsőbb Januarius 8-ikán, az utolsóbb azon hónap 17-ikén meg haláloztak. *Sprengel* azon tudós munkája által, mellynek első kötetjé az illy czim alatt: *Grundriss der Staatenkunde der vornehmsten Europaeischen Reiche*, még 1793-ik évtendőben ki adta, de a' következőket a' sok változásokkal öszvé kötetett Frantzia revolutió miatt nem folytathatta, nagy hirt nevet szerzett magának. — *Hercz Márk* tudós Izraelita, valamint a' Filozofiában, úgy az orvosi tudományban is olly nagy előmenetelt tett, hogy néhai II. Fridrik Wilhelm Prussziai Király Professori, 's egyfersmind udvari Consiliariusi titulussal ajándékozta őtet meg, a' melly betsületet, ő elötte egy tudós Izraelita, még a' hies Mendelsohn sem érhette el. Ez a' valamint talentomaira, úgy szerentsés orvosi curaira nézve is hies orvos Doctor, a' mint a' Magy. Kurirban egyszer említettük, eleinte nagyon ellenére volt a' vaccinationnak, az az, a' tchén himlővel való bé óltásnak, 's azt *brutalis inoculationnak* nevezte; hanem életének utolsó évtendejében, annak rendkívül való hasznáról ő is meg győződén, Dr. Jenner ezen áldott talalmányát nemcsak nagyon magálztalta, hanem ő maga is számos gyermekekbe bé óltotta a' tchén himlőt.

Boerhaav és *Ruys* a' Belgak, *Morgagnus*

az Olaszok, *Winslow* a' Frantziák, *Hunter* az Anglusok, *Albinus* és *Haller* a' Németek közt leg nagyobb Anatomicusoknak tartattak Európában a' múlt 18-ik században. Ezeket mind a' bontolás mesterségben tett előmeneteleire, mind a' vér és vizvivő apró tsötskéknék és nervusoknak igen mesterséges injectioira nézve sokkal felül haladta D. *Walter* a' Berlini Anatomicum Teatrumnak első Professora és Directora, és azon 54 esztendőknék el folyása alatt, a' mellyekben a' bonczolás tudományát tanította, 2868 ritka anatomicum præparatumokat készített magának, a' mellyekben a' test alkotmányának valamint természetes, úgy természetesen kívül való, avagy beteges állapotját nyilván lehet látni. Ezt a' ritka szépségű darabokból álló gyűjteményt a' most uralkodó Fels. Prussziai Király, nem régiben száz ezer talléron (más fél száz ezer forinton) vette, 's azoknak fáradhatatlan készítőjét belső Consiliariusi titulussal tisztelte meg. —

Berlinből, Januar. 18. ikán. A' Hálai Kir. Universitásnak, az időhöz és a' környülállásokhoz képest leendő tökéletesítése végett, azon Német tartományoknak jövedelmeiből, a' mellyek a' Berlini udvarnak pótolás fejében adattak, 8000 tallért rendelt annak a' Fels. Prussziai Király esztendőnként, olly véggel, hogy azon summából azon fő Oskola nevezetesebb és hasznosabb Tanítóinak fizetések öregbitellék.

Nurnbergből Jan. 11-ik napján. A' Teutonicus, avagy Német vitézi Rendnek Mergentheimi igazgató széke két izben is protestalt már az ellen, hogy a' Frankfurti Magistratus azon Rendnek ott lévő szabad házát el foglaltatta. Ebben az utól.

fő proteftatiójában, a' többi közt, így szól azon Directorium, hogy azon vitézi Rendnek jussait, melly azon Házat, és az ahoz tartozó birtokokat tellyes felsőséggel bírja, minden ennekutánna következhető erőszakoskodások ellen tellyes tehetség szerént fogja védelmezni. — A' Frankfurt városi előjárók erre ekként válaszoltak, hogy ők azt a' Német Deputatió által nékiek engedtetett jus és meg egyezés szerént mivelték, és hogy azon nékiek engedtetett hatalmat mindenkor készek lesznek fenn tartani s. a. t.

A' mostan uralkodó Baváriai Vál. Fejedeleme nek Maximilian Jósefnek azon hirdetménye, a' mellyet ő kipótolás fejében nyert Német tartományainak különböző vallású lakosaira nézve e' most folyó elztendőben, Januarius 10-ik napján ki adott, és közönséggé is tétetett, a' kerefztényi türedelemnek valóságos remek munkája, mellynek foglalatja ezekből áll:

„Minthogy a' Frankóniai és Svéviai Kerületekben nekünk, el vesztett ösi örökségeink helyett rendeltetett tartományokban sok különböző vallású lakosok vagynak, a' kik nemtsak nem egyenlő polgári jussal nem birnak, sőt néhány helyeken szoros határok közzé szorító törvények terhe ala vagynak rekesztetve — minthogy a' különböző vallásúaknak meg szenvedések vagy egészen meg vólt tilalmaztatva, vagy leg alább nagyon meg nehezitve: arra való nézve kötelesnek tartjuk magunkat, hogy ezen mind a' természeti igazsággal, mind a' kerefztény vallás lelkével, mind a' nemzeti indultriával, mind pedig az erköltsi és tudománybéli pallérozással ellenkező törvényeket ne tsak meg ne engedjük ennekutánna, sőt álhataratosan

azt akarjuk, hogy azok a' rendelkezések, a' mellyeket mi a' kereftény türedelemre és vallásbéli szabadságra nézve régi Statuffainkban kiadtunk, a' mi Frankóniai és Svéviai kerületünkben lévő új tartományainkra is ki terjesztetődjenek. — Ehez képeft: —

1. A' Német Deputatiónak, a' múlt efsztendőben, Novemb. 23-ik napján költ végzésének 63-ik tzikkelyéhez képeft, minden nekünk jutott tartományokban eddig volt vallásbéli gyakorláft minden ahoz tartozókkal egyetemben meg erőffitjük, minden bosszúságtételek ellen vedelmezzük, különösen minden templomaikhoz, oskoláikhoz tartozó jófzágoknak békefféges birasában a' Wefztfáliai békeffég erejéhez képeft állandóul és sérthetetlenül meg hagyjuk; nemtsak, hanem

2. Minden kereftény vallású lakosoknak, a' kik fent nevezett örökös Statusainkban le telepedtek, vagy azokban ennekutánna le tepedni kívánnak, tellyespolgári juffokkal való éléft engedünk, olly formán, hogyha a' több törvényes fél tételeket bé tellyesfitik, az ő vallásbéli külömbfégek többé sohol, sem az ingatlan jófzágoknak vételében és birasában nekik akadályokra nem léfzen, sem a' több polgárokat illető juffoktól őket ki ne rekeffze.

3. A' Statusbéli hivataloknak jóvendőbéli ki ofztásokban is, mindenkor vallásbéli külömbfégnélkül mindenkor a' leg érdemesebbekre fogunk vigyázni.

4. Soha, semmi valláson lévő alattunk valókra nézve nem szabad ollyat mivelni, a' melly az ő vallásbéli és lelkek ismérere szabadságával ellenkezik; ahoz képeft azokat, a' kik még ekkorig semmi valású megyéhez magokat nem kaptsok-

ták, sem házoknál tartatandó áhétatoffágokban meg háborítani, sem az ő vallásokon lévő szomfzéd helységeknek templomaikba való menetelben, sem az ő papjaikat a' sacramentumoknak házaiknál tsendességgel való ki szolgáztatásában meg akadályoztatni szabad nem leszen; mindazáltal mindenekben, a' mellyek az ő lelki esméretek szabadtságával nem ellenkezik, azon helységbéli Parochiához fognak tartozni, a' mellyben laknak, és a' már bé vett stólat is annak fizetni lesznek kötelesek.

5. Mihelyt különös gyülekezet formalására elegendő számmal lenni, és az ahoz meg kívántató eszközökkel is birni fognak; mingyárt engedelmet adunk nékiek arra, és ilyenkor már semmi különböző vallású Parochiához nem köteleztetnek.

6. Semmi vallású felekezet nem leszen a' különböző vallású felekezet innepeiuek meg ülésére köteles, sőt inkább szabadtságában áll maga kézi munkáját és foglalatosságait azokon is gyakorlani; úgy mindazáltal, hogy a' más vallású felekezetet sem az isteni tiszteletben meg ne háborittsa, sem azon tiszteletet, mellyel a' különböző vallású gyülekezeteknek vallásbéli gyakorlások és szokásaik eránt viseltetni tartozik, el ne felejtse.

9. Mi ugyan a' vallás belső törvényes alkotmányába, és a' tudományt 's hitet tárgyazó dolgokba magunkat elegyíteni soha sem fogjuk; mindazáltal azon jussokkal való élésre mellyek, mind a' közönséges, mind a' magános Német Országai törvények fzerént, a' Status igazságával együttjáró hatalomhoz tartoznak, mindenkor szorgalmatossan fogunk vigyázni.

8. Minden törvényeket és rendelkezéseket, melyek ezen parantsolatnak értelmével; és világos meg határozásával ellenkeznek, úgy kell ennekutánna nézni, mint minden erő nélkül valókat, és el töröltetteket.

Végre bizonyos bizodalommal vagyunk az eránt, hogy a' mi új alattvalóink, ezen rendelkezéseinkből ki tündöklő jóltévő atyai tzelunkat annál bizonyosabban meg fogják esmérni, mivel egyedül az ő böldegrágoknak öregbitését, és erköltsbéli tökéletesítéseket erányozzák, és olly fundamentomon épültek, mellyet minden keresztény vallás erköltsi tudománya helybe hagy, 's annak gyakorlására kötelez. — A' mi Fraukónia és Svéviai Kerületbeli fő Commiffariatusunkra bizatik, hogy ezen rendelkezéseinket hová hamarabb hirdetteffék ki, és azoknak szoros megtartásokra, 's bémentelyesítésekre, valamint az egyházi, úgy minden világi előjárók, tiztviselők és hivatalosok vigyázzanak szorgalmatosan. Költ Monachiumban, Jan. 10-ikén 1803-ik efsztendőben."

Frantzia Respublika.

A' St. Domingóban meg halálozott Generál *Leclerc* helyett *Rochambeau* (Rocambó) Generálist tette az első Conzul, az ott levő Frantzia ármadiának fő vezérjévé. — General *Rochambeau* igen derék és vitéz hadi tiztnek tartatik, a' ki ennekelötte is szolgált már azon szigetben. Ő annak az öreg *Rochambeau* Feldmarsalnak a' fia, a' ki a' Fr. revolutió kezdetében az északi ármadiát diisiretellen vezérlette. A' Fr. Kormányfzék is olly bizodalommal viseltetetik ő eránta, hogy az ő okollágá és vitézsége a' St. Domingói pártos teketeket végképen le fogja ültetni.

Azokat a' Frantzia Országi Püspököket, a' kiket VII Pius Pápa Ő Szentsége a' leg utolsó titkos Consistoriumban Kárdinálisi méltóságra emelni méltóztatott, a' Párisi Moniteur illy rendel számlálja elő: *Belloy* Párisi Ersek, a' ki eránt, mint 93 esztendő öreg és kegyes papi személy eránt, az első Conzul is nagy tisztelettel viseltetik; *Boisgélin* a' Toursi (Cæsarodunumi) Ersek, a' ki maga pafztori levele által nagy hirt 's érdemet szerzett önnön magának; *Fesch* Lyoni (Lugdunumi) Ersek az első Conzul édes anyjának bátyja; *Cambaceres* Roueni (Rhotomagusi) Ersek a' második Conzul testvér bátyja; *Bernier* Orleánsi Püspök, a' kit azon érdemeire való tekintetből, hogy ő a' Vendei tartományban volt pártosflágot tellyes tehetsége szerént le tsendesíteni igyekezett, oda való Parochusból, maga a' fő Conzul emelt Orleansi Püspökségre.

Azoknak a' Frantzia Püspököknek, a' kik a' Concordata bé vételének alkalmatosságával Püspöki méltóságokról önként le mondották, a' valóságos Püspökökkel egy rangba, 's egy forma fizetésbe helyheztette a' Franczia Kormányfészék.

Brüsszelből; Jan. 19-ik napján. Itten, és Belgiomnak nevezetesebb városiban, a' tavasszal ide jövendő első Conzulkan fényessen leendő el fogadása végett, sok előre való intézetek tétetődnek. A' leg első házából való ifjakkól testörző seregek állitatódnak fel, a' kik közt elsőséget érdemelni fognak a' Brüsszeli ifjak. Ugy hallatik, hogy az első Conzullal együtt kedves felesége is meg látogat bennünket. Azt is nagyon hirtelik, hogy ezen alkalmatossággal a' Fels. Pruffziai Király, és sok fő Német Országi fejedelmek, mint p.

o. az Orániai örökös herczeg, a' Hesszen-Kasszeli Landgróf, a' Brunsvigiai uralkodó herczeg és többen, öszve fognak a' Rénus mellett az első Conzullal gyűlni.

Párisból Jan 24-dikén. Az idevaló három classisból álló *Nationale Institutum* (tudós Társaság) a' Fr. Kormányfőeknek minapi végzése szerint, ennekutánna négy classisra fog fel osztozni. Az első classis a' természeti tudományt és mathélist; a' második a' Frantzia nyelvet és literatúrát; a' harmadik a' historiát és az Antiquitást, avagy régi litteratúrát; a' negyedik a' szép mesterségeket fogja gyarapítani. Valamint a' revolutio előtt, úgy ennekutánna is Akadémiának fog ez az Institutum neveztetni. (Hajdan Athénásnak külső városában az a' hely neveztetett Akadémiának, mellyben *Plátó* született és tanított, és a' mellyet egy *cadémus* nevezetű tudós ember fundált és épített) Ennek az Institutumnak mostani valóságos tagjai, és külföldi correspondens társai is négy classisra lesznek ennekutánna fel osztatva. A' Kormányfőeknek ez eránt ki adott Senatuskonzultuma 14 tizikkelyt foglal magában, mellyekben ezen tudós Társaságnak alkotmánya, és foglalatosságainak tárgya hofzasan elő adatnak:

Egy Marsiliai ifjú orvos Doctor, egy bal fülére meg siketült emberen a' galvanismussal próbát tévén, vigyazatlansága miatt olly kemény ütést kapott a' izégény ember, hogy nemcsak semmi hasznát nem vette a' galvanismusnak, hanem a' mi szomorúabb, a' jobb fülére is egészlen meg siketült, és elméjében is meg háborodott. — Innen ki tetzik, melly nagy vigyazással kell ezen új talalmánnyal az Orvos Doctoroknak próbát tenni.

Nagy Britannia.

Ex-minister Pitt most Londonban tölti idejét, és a' sok baj, 's munka által meg rongált egészsége már egészen helyre állván, gyakorta conferentiát tart első Status minister *Addingtonnal*. — A' *Lloids* nevezetű Londoni kafféházban, mellyben az oda való nevezetesebb kereskedők naponként öfzve szoktak gyűlleni, egy nyomtatott laistrom adattott ki, melly szerént a' múlt Decemberi tengeri zürzavarok miatt 34 Anglus kereskedő nagy hajók füllyedtek el és rongáltattak meg. Az ezeken vólt és él vefzett portékáknak és kész pénznek meg nem tudják az árrát betsülni. — Januarius 11-ik napján is egy nagy hajója füllyett el a' napkeleti Indiai kereskedő társaságnak az Anglus partok előtt, mellyen 30 matrozok, és egy *Clarke* nevű ifjú tífzt vefztették el életeket. Ennek az ifjú tífztnak az édes atya azon nap halálozott meg Londonban.

Londonból Jan 15 -dikén. Ambár 700 kü lömbkülömbféle rangú hadakozó hajókból állyon is most a' mi tengeri erönk, 's ámbár minden Európai tengeri Hatalmasságokkal szembe szálni mérészlene: mindazáltal még is 36 új hajók készítenek Angliának külömbkülömbféle kikötő helyeiben, a' mellyek közt egy 130 ágyúval lészen fel fegyverkeztetve. Egy idevaló *Felton* nevű kotsigyártó olly kotsit készített nem régiben, mellyet fűteni is lehet. A' kotsifűtője, vagy inkább kementzéje igen kis helyet foglal el, és nem kementzének, hanem csak kotsi ékességnek tartya az, a' ki nem tudja mire való. — Egy kevés közfén elegendő ezen kotsi egészen való megelegítésére.

Azok a' Londoni gazdag pénzváltók, a' kik nagy lumma pénzt adtak a' Frantzia Országi bankóba a' revolutió tüzeinek ki ütése előtt, Januar. 14-ik napján, az úgy nevezett London vendégfogadóba közönséges gyűlést tartottak, 's egy Commissiót neveztek ki olly véggel, hogy ezen dologra nézve Lord *Hawkesburyval* tanátskozzon. Ez a' minister olly értelemmel vólt, hogy ezeknek a' pénz váltoknak semmi bátorságot nem szolgált az Ammiensi békeffég azon pénzeknek vissza nyerhetések végett, de hogy a' Francia Capitalistáknak mindenkor jussok van az Angliában le tett töke pénzeknek vissza kivanására, kiváltképen azért, hogy Angliának alkotmányát semmi olytán erőszakos változás nem érdeklette. — Mindazáltal arra kötelezte a' nevezett minister önnön magát, hogy ő a' Párisban lévő Anglus követ által sürgettetni fogja a' Frantzia Kormányfőnek előtt az ő igaffágos jussokat, de azoknak meg nyerhetésekért magára a' kezességet nem vállalhattya.

Orosz Birodalom.

A' Dorpati Evangélika Universitás, maga kegyelmes fundaloja Í. Sándor Orosz Császár születe napját, a' múlt December 12-ikén inneplette meg. Ezen alkalmatossággal olvastatott fel, R. Sz. Birod. Gróf *l'Estocq* kegyes özvegyének az a' levele is, melly szerént a' Lieflandiai tanuló nemes ifjuság számára 15000 rubelből álló töke pénzt rendelt, olly feltétel mellett, hogy annak interesséből minstenkor három Lieflandiai születésű, de szegény forsu nemes ifjúnak 200 rubel stipendium adatodjon esztendőnként tudományának folytatása végett. Reményleni lehet, hogy ezen nemes példa által több Lieflandiai és Orosz Birodalombéli urasá-

gok is fel buzdítatnak, 's hasonló jótéteménnyel fognak a' tanuló ifjuság eránt viseltetni.

Ezt az emlékezetes napot, tudniillik *I. Sándor* Orosz Császár születése nspját Litvánia fő városának, *Wilnának* lakosi is meg inneplették, és minekutánna az ott lévő Orosz-Catholicum- és Proteftans templomokban az Ő Császári Felsége szerentsés uralkodásáért, 's Nefztori időkre terjedendő betses életéért szívbeli buzgósággal áhetatoskodtak vólna, délben az ott lévő Kormányozó az uraságot meg vendéglette, estére pedig igen fényes bált kézitetett, a' mellyen 100 tzifra dámánál többen jelentek meg. Egész éjjel tartott a' város megvilágosítása.

Pétersburg, Jan. 4-dikén. A' múlt December 23-ik napján közönséges gyüllést tartván itten az idevaló Szép mesterségeknek Akadémiája, Gróf *Strogonof* Császári valóságos titkos Tanátsos és fő Komornyik elöülése alatt, különbkülönbféle arany és ezüst medalliak, az az, emlékezet, vagy inkább érdem pénzek osztogattattak ki a' szép mesterségeket tanuló, és azoknak gyakorlásában magokat mások felett meg különböztető ifjak közt. — A' 3-ik Novemberi Császári új intézetek szerént, minden esztendőben jutalom pénz fog azoknak adatódni, a' kik valamelly szép remek munkát fognak a' festő és képfaragó mesterségből mutatni. E' végre 10000 rubelt rendelt a' Fels. Császár esztendőnként.

Az Orosz Birodalomban, 1801-ik esztendőben születteknek és meg holtaknak számokra nézve (mellyről a' közelebb múlt posta napon költ Magyar Kurir 156-ik lapján emlékezetet tettünk) szükség lészzen azt meg jegyezni, hogy azokon tsak azokat

kell érteni, a' kik az Orosz vagy Görög vallású Parochiaknak matriculaikban fel jegyeztetvén, az Orosz Synodus által a' Pétersburgi Szenatusnak fel adattak. Itt tehát sem az Orosz Birodalomban lévő Catholica - Evangelica - Reformata, Mahometána és Zsidó vallású lakosok, sem az ott tartózkodó idegen nemzetbéli emberek, kiknek száma igen nagy, nintsenek azok közzé foglaltatva ; következésképen, ha ezeknek 1801-ik esztendőben született magzatjaik, és holtjaik, azokhoz tétetőd- nének, az Orosz Birodalomban született 's meg holt embereknek egynéhány száz ezerrel töbre menne a' száma.

Északi Amerika.

Filadelfiából Nov. 18-ik napján. A' mi Respublikánk mostani Præsidente *Jefferson* a' ténén himlővel való béóltásnak igen nagy barátja lévén, azon van mindenképen, hogy az minden szövetséges Statuszinkba bévétetődjön; sőt a' mi több, még a' vad nemzetekkel is éreztetni kívánnya annak meg bethűhetetlen hasznát, mint a' következő anekdota bizonyítja.

Ezen Respublika szövetséges városába *Washingtonba* nem régiben deputatusokat küldöttek azon vad nemzetségek. — Præsident *Jefferson* azon deputatiónak fejét, vagy inkább szószóllóját magához hivatván, nékie így szóllott : Néhány időtől ólta, úgymond, igen nagy jótéteményt közölt a' nagy lélek a' fejér és veres emberekkel, a' mennyiben a' himlő dögleletes mérgének el hártására tsalhatatlan eszközt mutatott nékiek. Beszédjéhez ezt is hozzá tette hogy a' fejér emberek már nagy haszonnal éljenek avval. A' Præsident-szavaira a' leg nagyobb figyelmetességgel halgatván a' vad

ember, annyira fel buzdúlt, hogy leg ottan magába, és 14 vitéz társaiba a' tehén himlőt bé óltattatta. — Jefferson tehén himlő matériat is adott nékie olly veggel, hogy azt maga hazafi társaiba óltsa bé; egyfzersmind a' bé óltás módjára is maga meg tanította őtet. — Az él múlt 1802-ik éltendőben rendkívül való bő termés volt Amérikában.

Elegyes Dolgok.

Az Erfurti nagy számmal levő Catholicus Clerus tellyes reménylégben van az éránt, hogy azon várost más annyit érő birtokért, va' amelylyik Cath. Fejedelemnek által fogja a' Pruffziai Király engedni, és hogy ők sem fognak jelenvaló állapotjokból ki mozdittatni. Az éránt is erős bizodalomban vagynak, hogy az ott lévő, még 1392-ik éltendőben fundáltatott régi Universitás fok új tsemetékkal fogna ennekutánna szaporitatni. — A' Londoni közönséges levelek azt hirlelik, hogy a' Fels. Szárdiniai Király, bizonyos és nem kevés summa pénzért Angliának fogná a' Szárdiniai szigetet engedni. — Néhány messze látó Anglus diplomaticusok úgy vélekednek, hogy nem fok hafzna lenne N. Britannióának azon új keresményből, a' mennyiben az Olasz és Liguriai Respublikák szüntelen való nyughatatlanságba fognának az által helyheztetődni. (Még a' Frantzia Respublikának is nagy szöget ütne ez a' dolog, a' fejébe) — Azoknak az Orosz Birodalommal öfzve kaptsolatott Lengyel tartományoknak, a' mellyek a' múlt éltendőbéli termékenyetlenség miatt nagy szükségie jutottak, azokhoz a' 10 éltendőkhöz, a' mellyekben minden közönséges adófizetés alól fel voltak szabadittatva, újobban tiz éltendőket töl-

dott a' Fels. Orosz Császár. — Ugyan ez a' böltsen és kegyelmessen uralkodó Fejedelem, a' Dorpati Univerzitásbéli Professzorokat udvari Consiliáriusi titulussal méltóztatott meg tisztelni, elhíttvén azt magával, hogy azok, a' kik a' Statusnak hasznos polgárokat készítnek, az illyetén meg külömböztetésre mindenkor érdemesek légyenek. — A' Toskánai N. Herczegnek rendeltetett Eichstaedti Püspökségnek nagysága 20 négy szegü mértföldre tétetik, mellyben egy fő város, hét apróbb városok, 15 mező városok, 200 falu helység, 's 18 kastély található, és a' mellynek 63000 főre megyen a' népessége. — Cseh Országban Bunzlauer Kerületében, egy 90 esztendősen ember holt meg a' múlt esztendő vége felé a' természetes avagy az Arabiai himlőben, még pedig nem reá való ragadás, hanem természeti kiütés által. — A' Helmstadt szomszédtságában volt, de most el töröltetett sz. Benedek szerzetén lévőknek gazdag könyvtárát, az oda való, tudniillik a' Helmstaedti Univerzitásnak ajándékozta a' Brunsvigiai uralkodó herczog.

J e l e n t é s.

Fő tisztelendő *Katona István* Kalotsai Kánonok Urnak Magyar Hazánk történeteit magában foglaló igen tudós munkájának 41-dik és utolsó kötetje, mellyben mostan uralkodó Fels. Királyunknak II. Ferentznek élete le vagyon irva, a' közelebb múlt esztendőben, már el készült, és nyomtatásban is ki adatódott. Ezen utolsó kötetet meg előző 40 darabokat, meg bővitve, ujobban szándékozik ezen igen tudós Hazánkfia ki nyomtattatni.

A' múlt posta napon költ Magy. Kurir 10-ik darabjának második lapján, a' 15-ik sorban ezen szók F. T. Miklóssy Ferencz, ki hagyattak.